

Soạn bài: Kiều ở lầu Ngưng Bích (trích Truyện Kiều)

Soạn bài: Kiều ở lầu Ngưng Bích (trích Truyện Kiều)

Đọc hiểu tác phẩm

Câu 1:

Trong sáu câu thơ đầu, khung cảnh thiên nhiên trước lầu Ngưng Bích với không gian, thời gian được nhìn qua con mắt của nhân vật, bộc lộ hoàn cảnh tâm trạng cô đơn, tội nghiệp của Thúy Kiều:

- Kiều bị giam lỏng trong lầu Ngưng Bích: *khoá xuân*
- Vẻ mênh mông, chông chênh của không gian tô đậm tình cảnh cô đơn, trơ trọi của Kiều: *non xa, trăng gần, bốn bề bát ngát, xa trông, non xa, trăng gần ...* Đúng là: *Nửa tình nửa cảnh như chia tấm lòng.*
- Hình ảnh *trăng, mây sớm đèn khuya* biểu đạt sự quay vòng của thời gian. Cùng với những hình ảnh gợi tả không gian, sự tuần hoàn đều đặn của thời gian càng nhấn đậm thêm tình cảnh cô đơn, buồn bã của Kiều.

Câu 2:

Tám câu thơ tiếp theo trực tiếp nói lên nỗi nhớ thương của Kiều. Đầu tiên Kiều nhớ tới Kim Trọng. Điều này vừa phù hợp quy luật tâm lý (những người trẻ tuổi bao giờ cũng nhớ người yêu trước), vừa thể hiện sự tinh tế của ngòi bút Nguyễn Du. Nhớ Kim Trọng, nàng nhớ lời thề ước dưới trăng, thương chàng Kim Trọng đêm ngày đau đáu trông chờ uống công vô ích.

Tiếp đó, Nàng nhớ đến cha mẹ. Nàng thương xót cha mẹ già yếu mà nàng không được chăm sóc. Nàng tưởng tượng cảnh nơi quê nhà tất cả đã đổi thay mà sự đổi thay lớn nhất là cha mẹ ngày một thêm già yếu. Lần nào khi nhớ về cha mẹ, Kiều cũng "nhớ ơn chín chữ cao sâu" và luôn ân hận mình đã phụ công sinh thành, phụ công nuôi dạy con cái của cha mẹ. Cũng là nỗi nhớ nhưng cách nhớ lại khác nhau với những lí do khác nhau nên cách thể hiện cũng khác nhau.

Trong cảnh ngộ ở lầu Ngưng Bích, Kiều là người đáng thương nhất.

Nhưng nàng đã quên cảnh ngộ bản thân để nghĩ về Kim Trọng, nghĩ về cha mẹ. Những suy nghĩ này cho thấy Kiều là người tình chung thủy, người con hiếu thảo, người phụ nữ có tấm lòng vị tha đáng trọng.

Câu 3:

Ở tám câu thơ cuối đoạn trích, Nguyễn Du đã cho thấy một bút pháp tả cảnh ngụ tình đặc sắc. Cảnh vật được miêu tả qua tâm trạng, tâm trạng nhuộm lên cảnh vật, cảnh vật thể hiện tâm trạng:

- Sắc thái của bức tranh thiên nhiên thể hiện từng trạng thái tình cảm của Thúy Kiều:

- Nhớ thương cha mẹ, quê hương, cảnh vật là:

*Buồn trông cửa bể chiều hôm,
Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa.*

- Nhớ người yêu, xót xa cho tình duyên lỡ dở, thì cảnh là:

*Buồn trông ngọn nước mới sa,
Hoa trôi man mác biết là về đâu.*

- Buồn tủi, đau đớn cho thân mình, thì cảnh là:

*trông gió cuốn mặt duềnh,
Âm âm tiếng sóng kêu quanh ghế ngồi.* *Buồn*

- Như vậy, từng chi tiết, hình ảnh khung cảnh thiên nhiên đều mang đậm trạng thái tình cảm của Thúy Kiều. Mỗi cảnh là mỗi tình, song tất cả đều buồn thương, đúng là: "Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ".

Cụm từ *Buồn trông* lặp lại bốn lần trong tám câu thơ như những đợt sóng lòng trùng điệp, càng khiến nỗi buồn dằng dặc, mênh mông, kết hợp với cái nhìn từ xa đến gần, thu hẹp dần vào nội cảm con người để đến cuối đoạn thì tâm trạng cô đơn, sầu nhớ, cảm giác đau đớn trào lên. Sóng gió nổi lên như sự báo về những đau khổ ê chề rồi đây sẽ xảy ra đối với Kiều, là dự cảm cho một đoạn đời "Thanh lâu hai lượt, thanh y hai lần".